

"ФРАНКФУРТЕР РУНДШАУ" – ВЪРХОВЕТЕ НА ДЪРЖАВНОТО УПРАВЛЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ НАСАЖДАТ ШОВИНИСТИЧНА ИСТЕРИЯ

Публикуван на: 30-06-2007

Източник: [Портал Европа](#)

Статия от вестник "Франкфуртер Рундшау" за скандала около несъстоялата се конференция за Батак.

Бел. ред.: Материалът е от Радио "Дойче веле".

"Побити на кола. Заплахи за убийство срещу германски учени в България. Върховете на държавното управление насаждат шовинистична истерия" - така е озаглавена статията на известния журналист Норберт Мапес-Нидек

За "фатва" не може да се говори, защото това е понятие от мюсюлманския свят. Заплахите за убийство, отправяни към една берлинска докторантка обаче не са по-малко сериозни.

Фундаменталистки телевизионен канал обяви награда от 1000 лева, т.е. 500 евро, за всеки който донесе берлинския адрес или пък актуална снимка на Мартина Балева. 30-годишната докторантка по история на изкуството трябва да бъде побита на кол, призовава плакат, който показва телевизия "Скат", докато излъчва тирадите си, пълни с омраза. "По мейла получих стотици заплахи за убийство и много от тях идваха от Германия", казва Балева.

Напрежението около колегата й Улф Брунбауер, който е от Австрия, поутихна. Но и към него бяха отправени заплахи за убийство. Той получи полицейска охрана, след като телевизия "Скат" призова, "швабата да бъде изправен на ешафода и след като трима мъже нахлуха в офиса му в института за Източна Европа на берлинския свободен университет.

"Прегрешението" на двамата учени: те представиха проектопредложение за едно безобидно научно изследване. То беше свързано с историческата картина на поляка Антони Пиотровски, нарисувана през 1892-ра година. Художникът изобразил клане в българското планинско село Батак: селяни, застанали сред множество трупове на жени, гледат ужасено огнените отблясъци над къщите си. По това време зверствата, извършени от турски мюсюлмани над християнското население на Балканите, са били предпочитана тема в Европа.

Намерението на Балева и Брунбауер било да изследват влиянието, което тази картина, създадена 16 години след клането, е оказала върху колективната памет на българите. Планувана била конференция, която да се занимае с въпроса за "Батак и историческите конструкции в България, както и изложба в София, на която трябвало да се представи "българското възпоменателно място Батак".

Проектопредложението обаче попада в ръцете на Божидар Димитров, директор на националния музей в София и издател на множество научно-популярни исторически книги. Той се представя като пазител на българското историческо богатство и пропагандист на националната идея. По време на воденото от него седмично предаване Божидар Димитров внушава на зрителите си, че

"ФРАНКФУРТЕР РУНДШАУ" – ВЪРХОВЕТЕ НА ДЪРЖАВНОТО УПРАВЛЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ НАСАЖДАТ ШОВИНИСТИЧНА ИСТЕРИЯ

двамата изследователи отричат клането в Батак, представяйки го като мит. При това, единственото, в което двамата историци от Берлин, се съмнявали, било свидетелския характер на картината на Пиотровски. Полският художник нарисувал платното по снимки, които били направени най-малко десет години след клането в Батак.

Нито едно научно обяснение не успява да спре последвалото идеологическо цунами.

"Германски учени оспорват клането в Батак", гласят вестникарските заглавия. Само в рамките на няколко дни президентът, председателят на парламента и премиера изразяват своето отвращение. Според президента Първанов това е "лоша провокация на националната ни история и памет".

Шефът на музея, който трябвало да покаже изложбата, се изплашва. Чиновникът в културното министерство, отговарящ за това, е уволнен. Напрежението около случая се подклажда от дясно радикалната партия "Атака", представена в парламента. Телевизия "Скат" е нейна.

Балева е подала жалба срещу телевизията до СЕМ. Досега реакция оттам няма. Нито една партия, нито една институция, нито един политик не изрази подкрепа за учените. Само смели интелектуалци и учени надигнаха глас. Германският посланик в София изрази своята загриженост пред българския външен министър.

© Deutsche Welle.